

4^ο Πανελλήνιο Συνέδριο Πολεοδομίας Χωροταξίας & Περιφερειακής Ανάπτυξης
24-27 Σεπτεμβρίου 2015

Τμήμα Μηχανικών Χωροταξίας, Πολεοδομίας & Περιφερειακής Ανάπτυξης - Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας

“Πόλη και Θάλασσα”

Ένα τριεθνές εργαστήριο Αστικού Σχεδιασμού
ENSAPLV Γαλλία, MEÜ Τουρκία, ΕΜΠ Ελλάδα

*Κωνσταντίνος Σερράος, Ελένη Χανιώτου, Γεωργία Γκουμπούλου, Πολίνα Πρέντου
Σχολή Αρχιτεκτόνων Μηχανικών ΕΜΠ*

International Workshop on Urban Design

ENSAPLV Γαλλία, MEÜ Τουρκία, ΕΜΠ Ελλάδα

Τριεθνές εργαστήριο αστικού σχεδιασμού με έμφαση στο μεσογειακό χώρο που διοργανώνεται από το 2011 από:

- **Ecole Nationale Supérieure d'Architecture de Paris La Villette (ENSAPLV)**, Γαλλία (συντονισμός: Pierre Bouché, Claudio Secci)
- **Middle East Technical University (METU)**, Τουρκία (συντονισμός: Haluk Zelef, Adnan Barlos)
- **Mersin Üniversitesi (MEÜ)**, Τουρκία, (συντονισμός: Candaş Bilisel)
- **Τομέα Πολεοδομίας & Χωροταξίας Σχολής Αρχων Μηχ/κών ΕΜΠ (ΕΜΠ)**, Ελλάδα (συντονισμός: Ελένη Χανιώτου)

International Workshop on Urban Design

ENSAPLV Γαλλία, MEÜ Τουρκία, ΕΜΠ Ελλάδα

Χαρακτήρας & σκοπός εργαστηρίου:

- Πειραματική διαδικασία που επιχειρεί, μέσα από διαφορετικές κοινωνικοπολιτικές αφετηρίες να αναδείξει κοινές θεματικές περιοχές και κοινούς τρόπους διδασκαλίας αστικού σχεδιασμού
- Συνδυασμός αρχιτεκτονικού, αστικού και περιφερειακού σχεδιασμού, με αφετηρία την επί τόπου παρατήρηση (εργασία πεδίου) και θεώρηση των διαφορετικών χωρικών και κοινωνικών χαρακτηριστικών
- «In situ» αστικός σχεδιασμός
- Προσέγγιση & επεξεργασία θεμάτων που σχετίζονται με:
 - «συρρίκνωση» πόλης (ύφεση)
 - «αποκατάσταση» πόλης (στασιμότητα)
 - «πολλά υποσχόμενη» πόλη (ταχεία ανάπτυξη).

‘‘The City by the Sea Re-thinking the Waterfront of Mersin’’

Πραγματοποιήθηκε το **Νοέμβριο 2014**

Περιοχή έρευνας: Παράκτιο μέτωπο πόλης (≈ 30 χλμ)
Εννέα (9) επιλεγμένες περιοχές

Κύρια ερωτήματα: Σημασία αστικού σχεδιασμού
Συμπεριφορές & θεωρίες
Καινοτόμα εργαλεία
Ρόλος & θέση αρχιτέκτονα
Επαναπροσδιορισμός σημασίας αστικού &
πολεοδομικού σχεδιασμού για κατοίκους

Κύριος στόχος: Ανάδειξη του τόπου (πεδίου σχεδιασμού) ως πυρήνα
προβληματισμού για αρχιτέκτονα/ σχεδιαστή του χώρου
Η «in situ» κατανόηση & σχεδιασμός αποτελεί το
επίκεντρο της παιδαγωγικής προσέγγισης

Η πόλη της Mersin ως πεδίο μελέτης και πειραματισμού

- Urban deployment (end of 20th century)
- Urban deployment (end of 20th century)
- Illegal (housing developments)
- Campus-type (housing developments)

Mersin's Urban Deployment

Πηγή: Ünlü, T. (2012) Transformation of a Mediterranean port city into a 'city of clutter' – Dualities in the urban landscape – The case of Mersin. *Cities*, 30 . 175-185.

Land Types of Mersin

Πηγή: SANDAL, Ersin Kaya - GÜRBÜZ, Mehmet (2003) The Examination of Spatial Expansion of The City of Mersin and Misuse of Agricultural Lands. *Turkish J. Geograph. Sci.*, 1. 117-130.

Mersin's panorama through time

1. In the 1930s
2. In the 1970s
3. In the 2000s

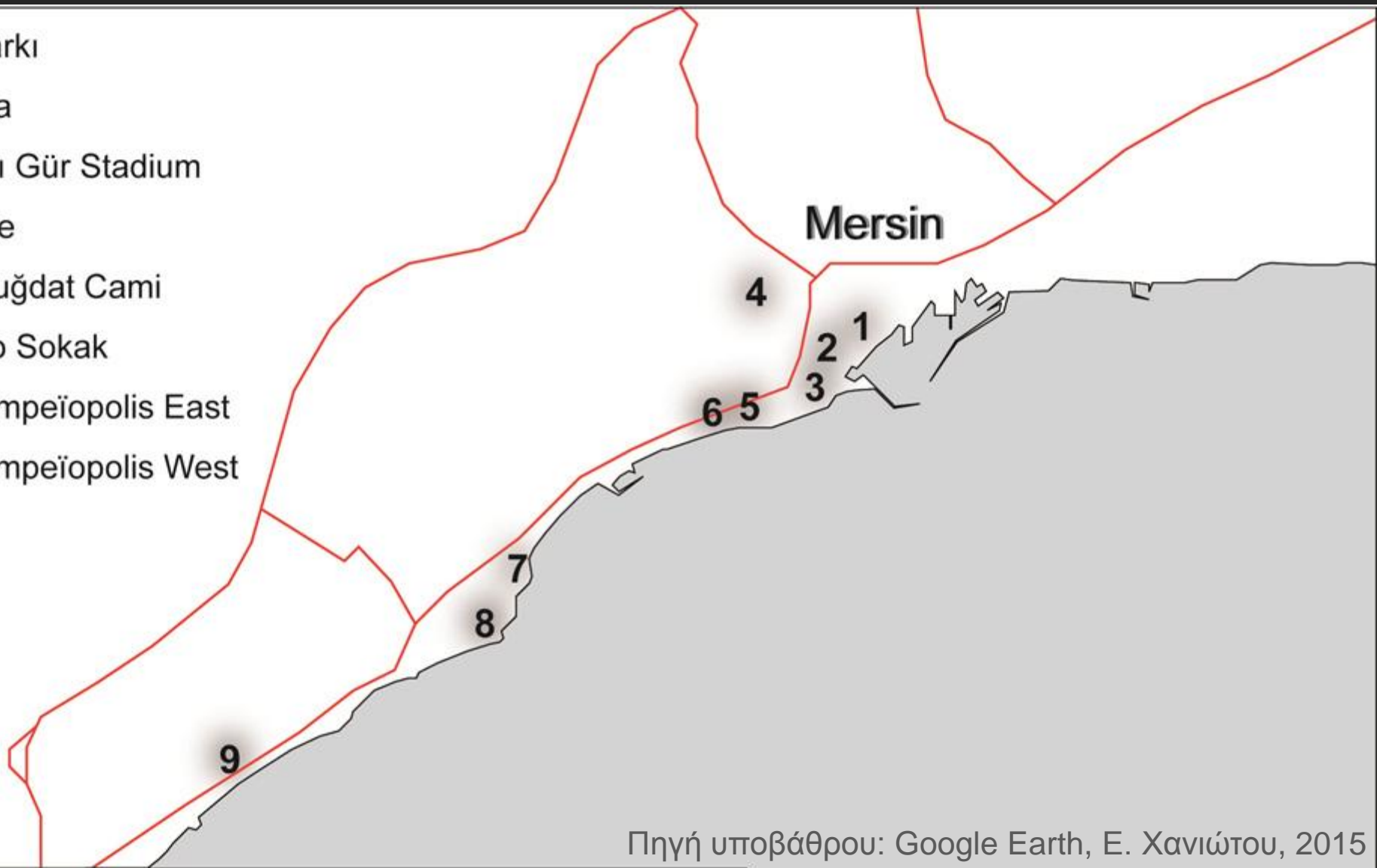
Πηγή: Ünlü, T. (2012)

Η οργάνωση του εργαστηρίου και οι προτάσεις των σπουδαστικών ομάδων

Οι εννέα περιοχές μελέτης

1. Atatürk Parkı
2. Old Marina
3. Tevfik Sırrı Gür Stadium
4. Yumuktepe
5. Hazreti Muğdat Cami
6. Kushimoto Sokak
7. Soloi - Pompeïopolis East
8. Soloi - Pompeïopolis West
9. Davultepe

Ataturk Park (Atatürk Parki)

Σπουδαστική ομάδα μελέτης:

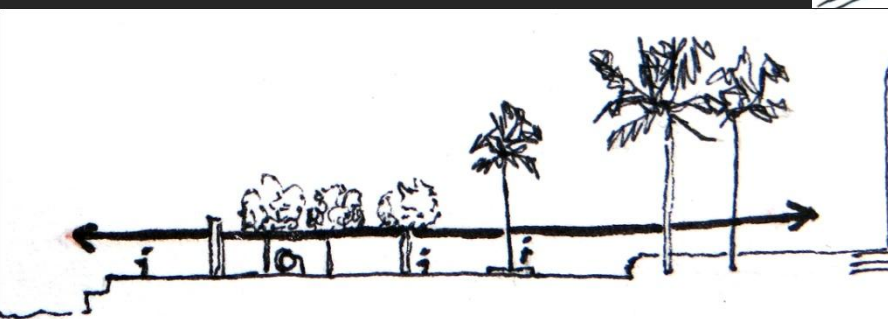
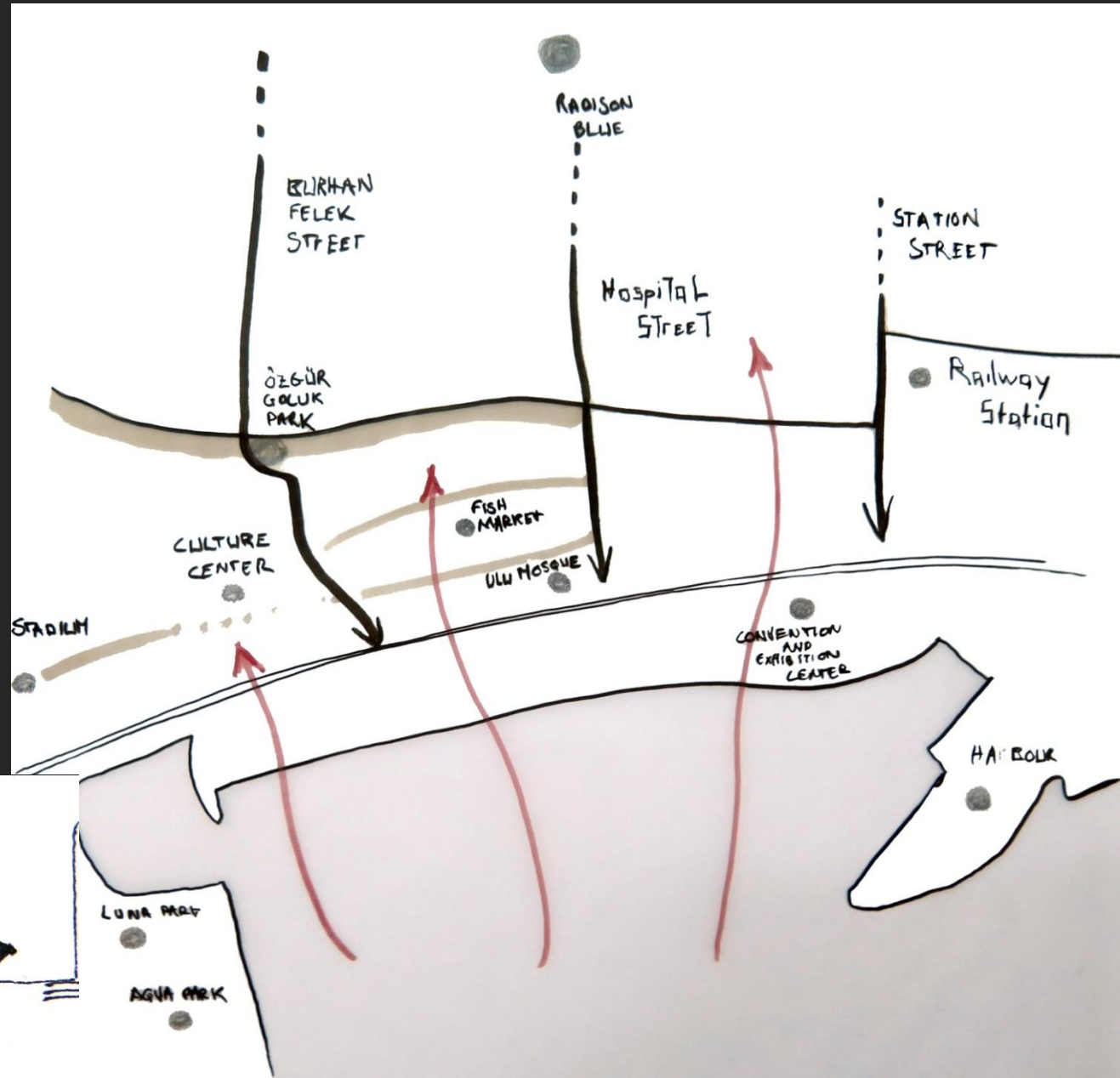
Emen Cesur, Kahraman Ridvan, Konar Mert, Bélec Manon,
Doduik Yann, Chiotis Angelos, Vagias Athanasios

Γενική στρατηγική:

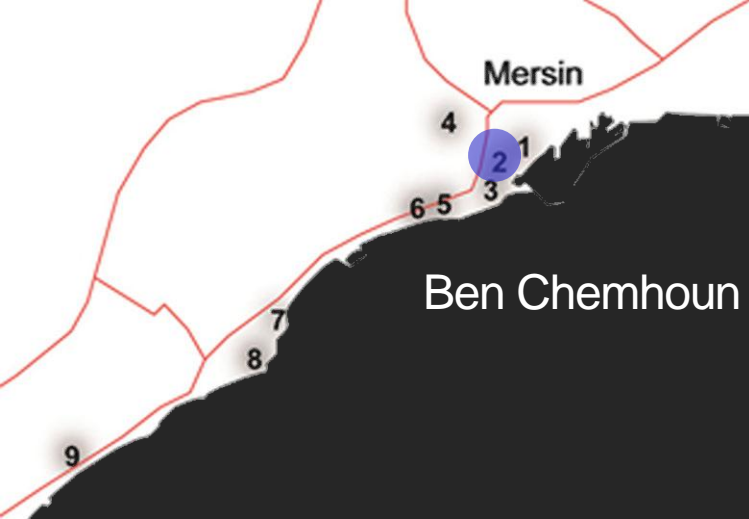
Η κεντρική ιδέα του σχεδίου Jansen σε «αναστροφή».

Επανεξέταση σχέσης μεταξύ πόλης-θάλασσας.

Ανασχεδιασμός καθιστικών χώρων και στοιχείων σκιασμού.

Old marina

Σπουδαστική ομάδα μελέτης:

Akdeniz Remzi, Alper Ali, Çetiner Ejder, Tezcan Baykara Sabri,

Ben Chemhoun Paul, Bertho Aurelie, Markopoulou Efthalia-Maria, Pappa Pinelopi.

Κεντρική Ιδέα:

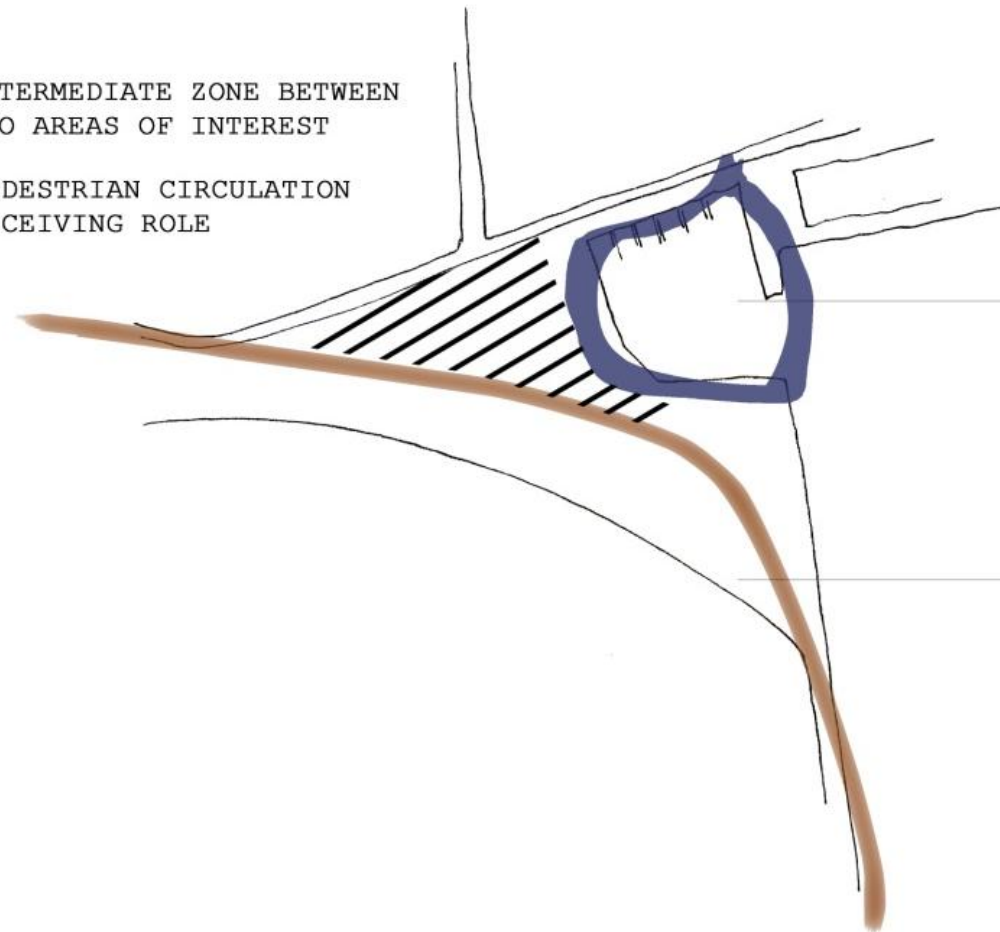
Ανάκτηση χώρου για πεζό και παράλιας ζώνης.

Διαφύλαξη αλιευτικού καταφυγίου.

Άξονας σύνδεσης με «αστική παραλία».

INTERMEDIATE ZONE BETWEEN
TWO AREAS OF INTEREST

PEDESTRIAN CIRCULATION
RECEIVING ROLE

FISHERMEN SPOT
PRESERVE AND
HIGHLIGHT
ORIGINALITY

REVIVAL OF
COASTAL ZONE

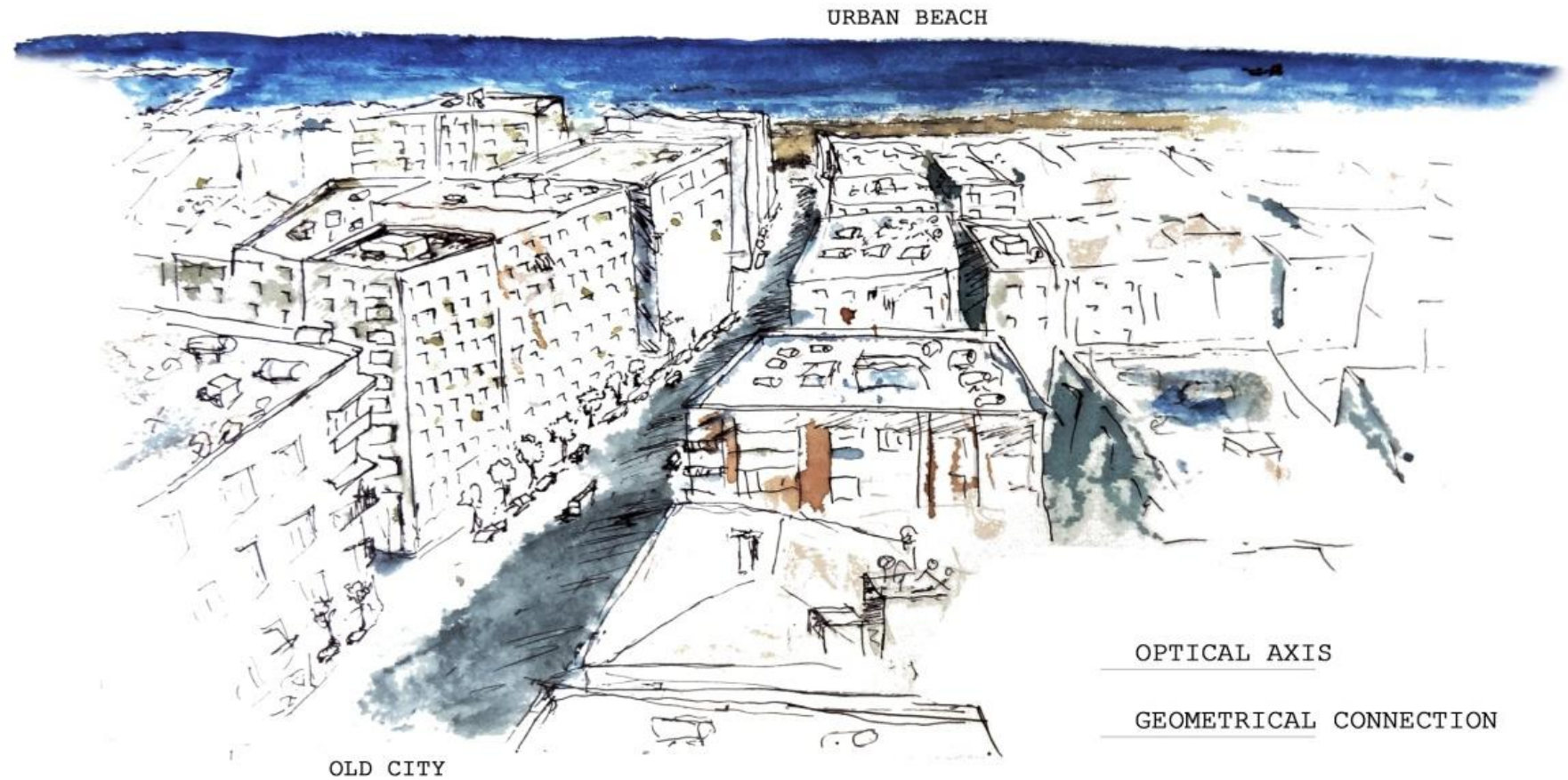
THE CONCEPT

Old marina

Σπουδαστική ομάδα μελέτης:

Akdeniz Remzi, Alper Ali, Çetiner Ejder, Tezcan Baykara Sabri,

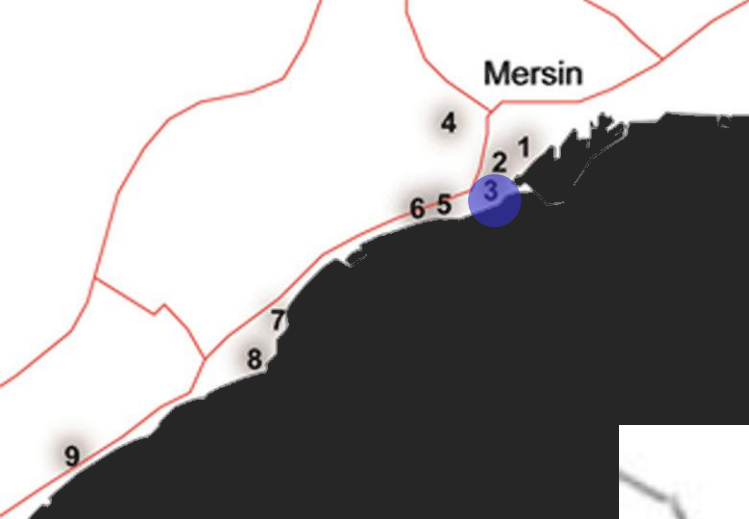
Ben Chemhoun Paul, Bertho Aurelie, Markopoulou Efthalia-Maria, Pappa Pinelopi.

THE "BEACH STREET"

Stadium

Σπουδαστική ομάδα μελέτης:
Sarı Pelin, Sayar Güzin, Seda Demir Elif, Abdelaziz Mona,
Charpentier Sophie, Papangelopoulou Marianthi

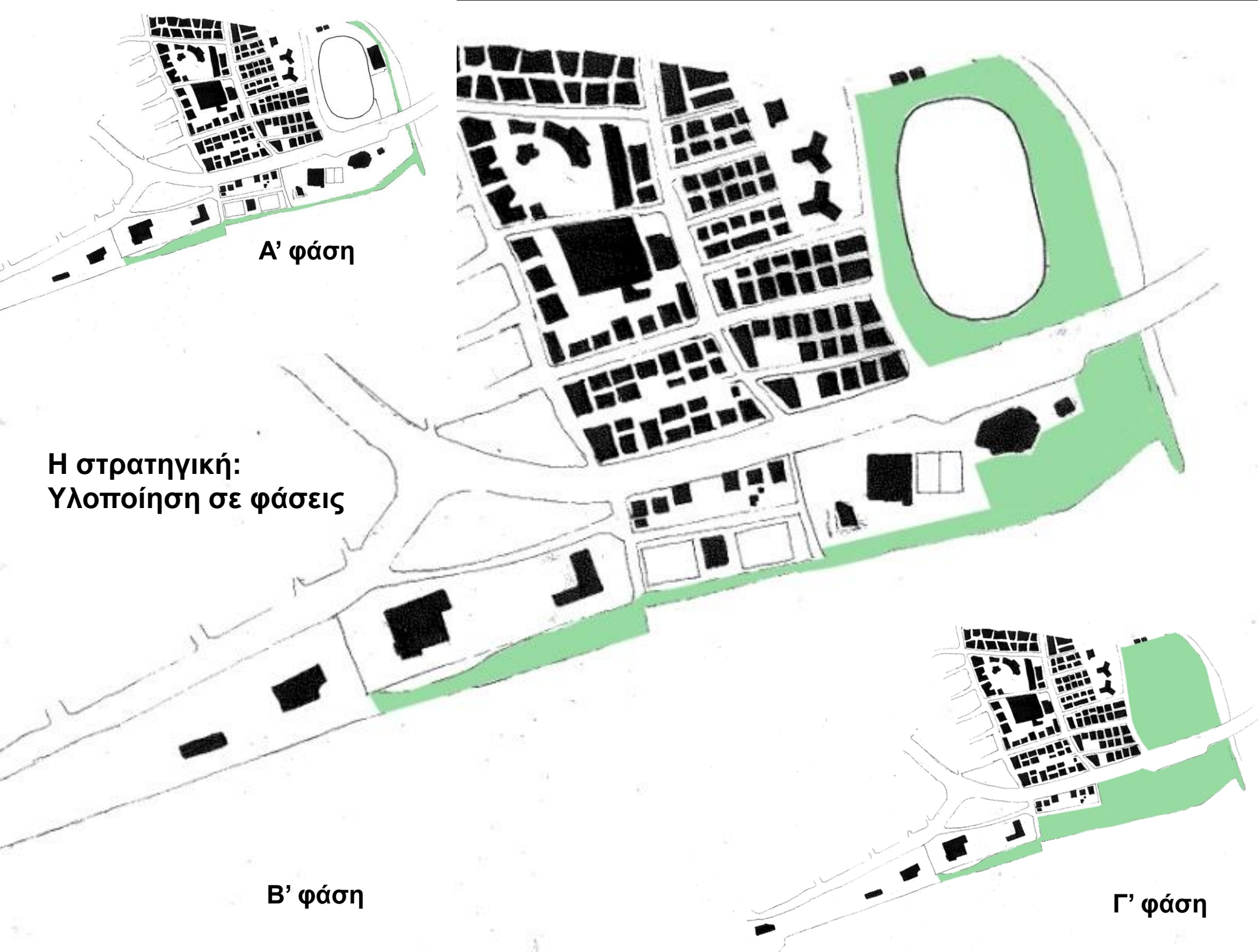
Εστίαση:

Στα όρια περιοχής μελέτης
(δλδ εκβολές ποταμού
Müftü και την παράκτια
ζώνη).

Κύρια προβληματική:

Η σχέση του αστικού ιστού
με το φυσικό στοιχείο του
ποταμού και τη μεταξύ
τους **σύνδεση**.

Α' φάση

**Η στρατηγική:
Υλοποίηση σε φάσεις**

Β' φάση

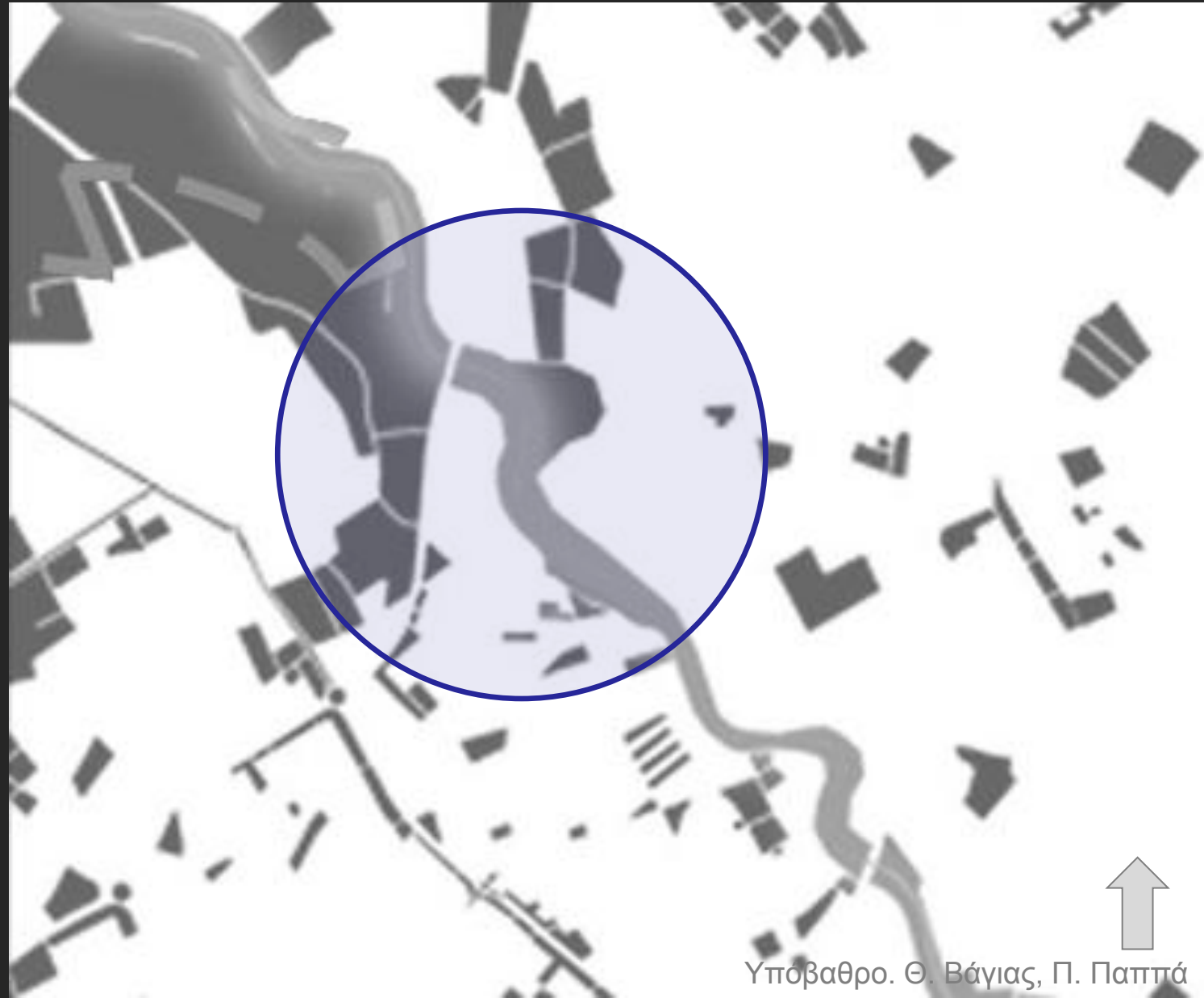
Γ' φάση

Yumuktepe

Σπουδαστική ομάδα μελέτης:

Döner Gülsüm, Karahan Zuhar, Sağlam Meryem, Seyidoğlu Ahmet,
Begicevic Ilma, Zevola Caterina, Koka Anna, Kolokoudia Georgia

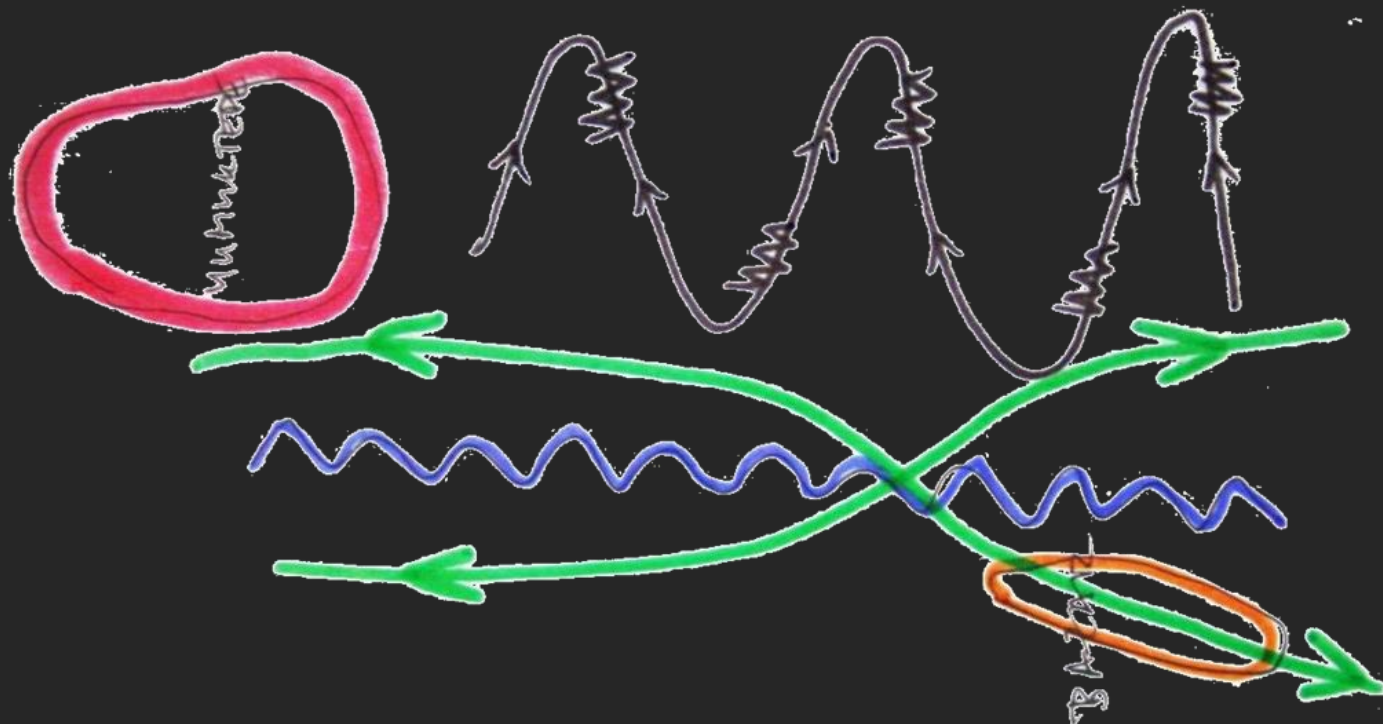

Εστίαση:

Στα **κοινωνικο-οικονομικά** χαρακτηριστικά της περιοχής.

Στις **διαφοροποιήσεις** τους εκατέρωθεν του ποταμού.

Στη δυνατότητα δημιουργίας «**γεφυρών επικοινωνίας**» μεταξύ τους (υλικών γεφυρών, και δραστηριοτήτων).

Στρατηγική άμεσων & μεσοπρόθεσμων παρεμβάσεων για ενίσχυση κοινωνικής συνοχής.

Ζητήματα που διερευνώνται:

Αστικές καλλιέργειες

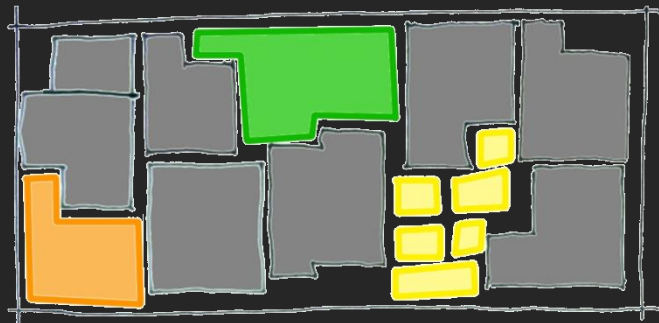
Κοινωνικές υποδομές

Υποδομές εργασίας.

Προβολή αρχαιολογικού χώρου & σύνδεση με περιοχή κατοικίας.

agricultural spaces

social spaces

organize
stockage

Yumuktepe

Σπουδαστική ομάδα μελέτης:

Döner Gülsüm, Karahan Zuhul, Sağlam Meryem, Seyidoğlu Ahmet, Begicevic Ilma,
Zevola Caterina, Koka Anna, Kolokoudia Georgia

Yumuktepe

Σπουδαστική ομάδα μελέτης:

Döner Gülsüm, Karahan Zuhul, Sağlam Meryem, Seyidođlu Ahmet, Begicevic Ilma,
Zevola Caterina, Koka Anna, Kolokoudia Georgia

Muğdat Camii

Σπουδαστική ομάδα μελέτης:

Özdemir Emirhan, Öztürkeri Hamza, Siddik Çetin Ebubekir,
Bercovici Méline Masha, Tremblay Sonia, Pylotis Alkiviadis, Fokialis Evangelos

Στόχος η **διασύνδεση** των μικρότερων & μεγαλύτερων ελεύθερων & πράσινων χώρων της περιοχής με κατεύθυνση την συγκρότηση ενός δικτύου ήπιων διαδρομών από τον **εσωτερικό οικιστικό ιστό προς την ακτή.**

«*Mavi dokunus*»

«*Feel the blue*»

Muğdat Camii

Σπουδαστική ομάδα μελέτης:

Özdemir Emirhan, Öztürkeri Hamza, Siddik Çetin Ebubekir,
Bercovici Méline Masha, Tremblay Sonia, Pylotis Alkiviadis, Fokialis Evangelos

Στρατηγικές παρέμβασης:

Κυκλοφοριακή επανοργάνωση.

Επαναδιαπραγμάτευση της θέσης
του λιμανιού.

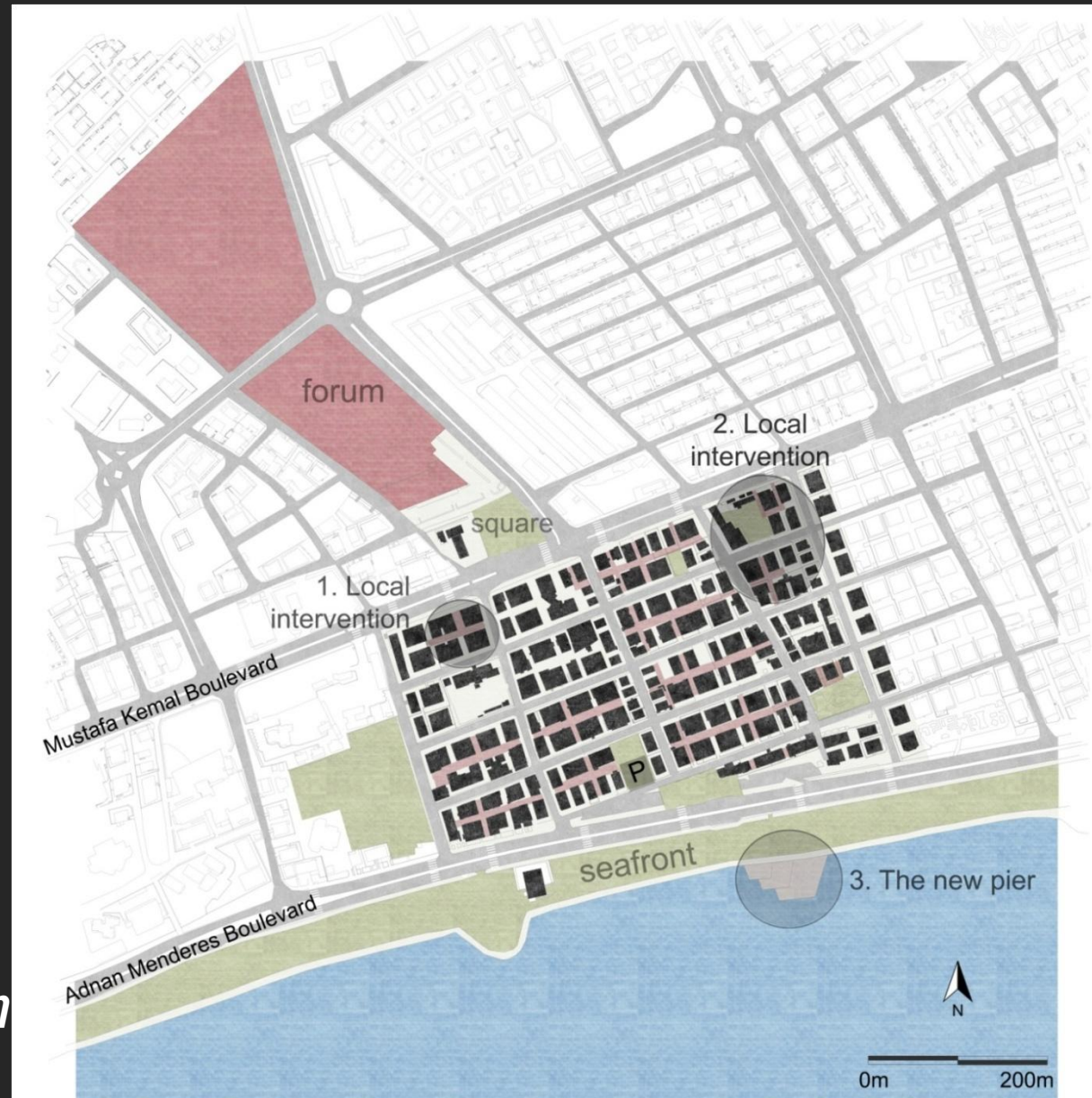
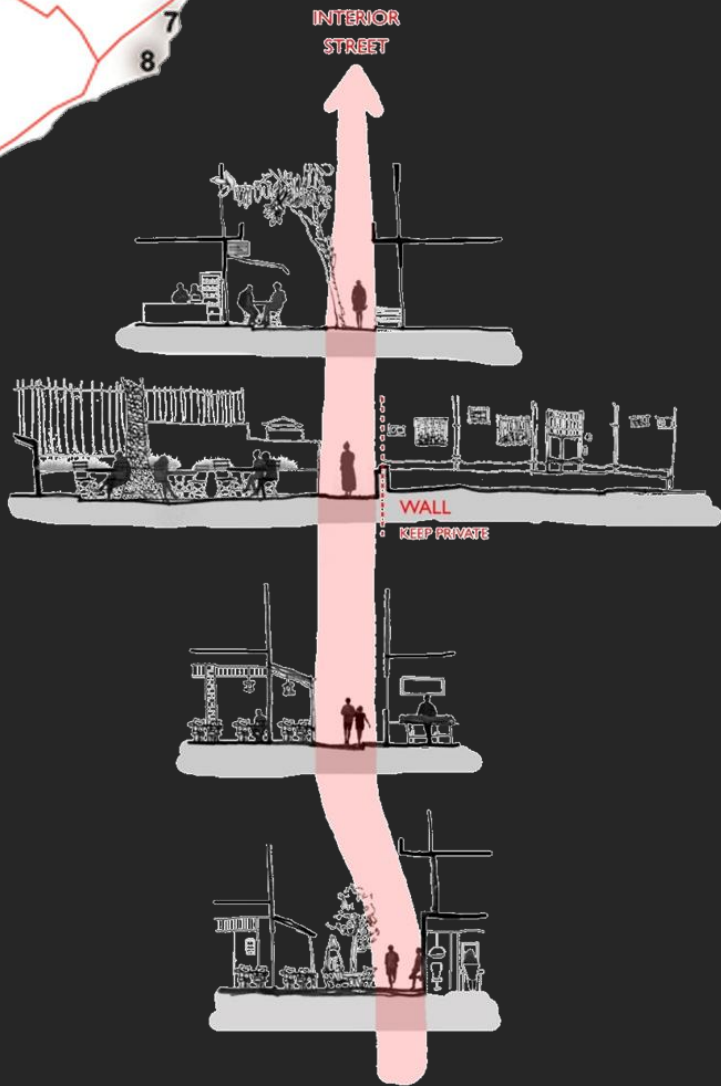
Επαναπροσδιορισμός μέγιστων
επιτρεπόμενων υψών κτιρίων
Προτάσεις αστικού σχεδιασμού για
κομβικά σημεία της διαδρομής από
το εσωτερικό της πόλης προς τη
θάλασσα.

Forum / Kushimoto sokak

Σπουδαστική ομάδα μελέτης:
Ağaçhanlı Dilan, Kalak Mazlum, Yılmaz Elif, Chau Jennifer,
Consigny Kim, Mitropoulou Ioanna

Τοπικές αστικές παρεμβάσεις με στόχο την αναζωογόνηση και τόνωση του χαρακτήρα αυτής της γειτονιάς.

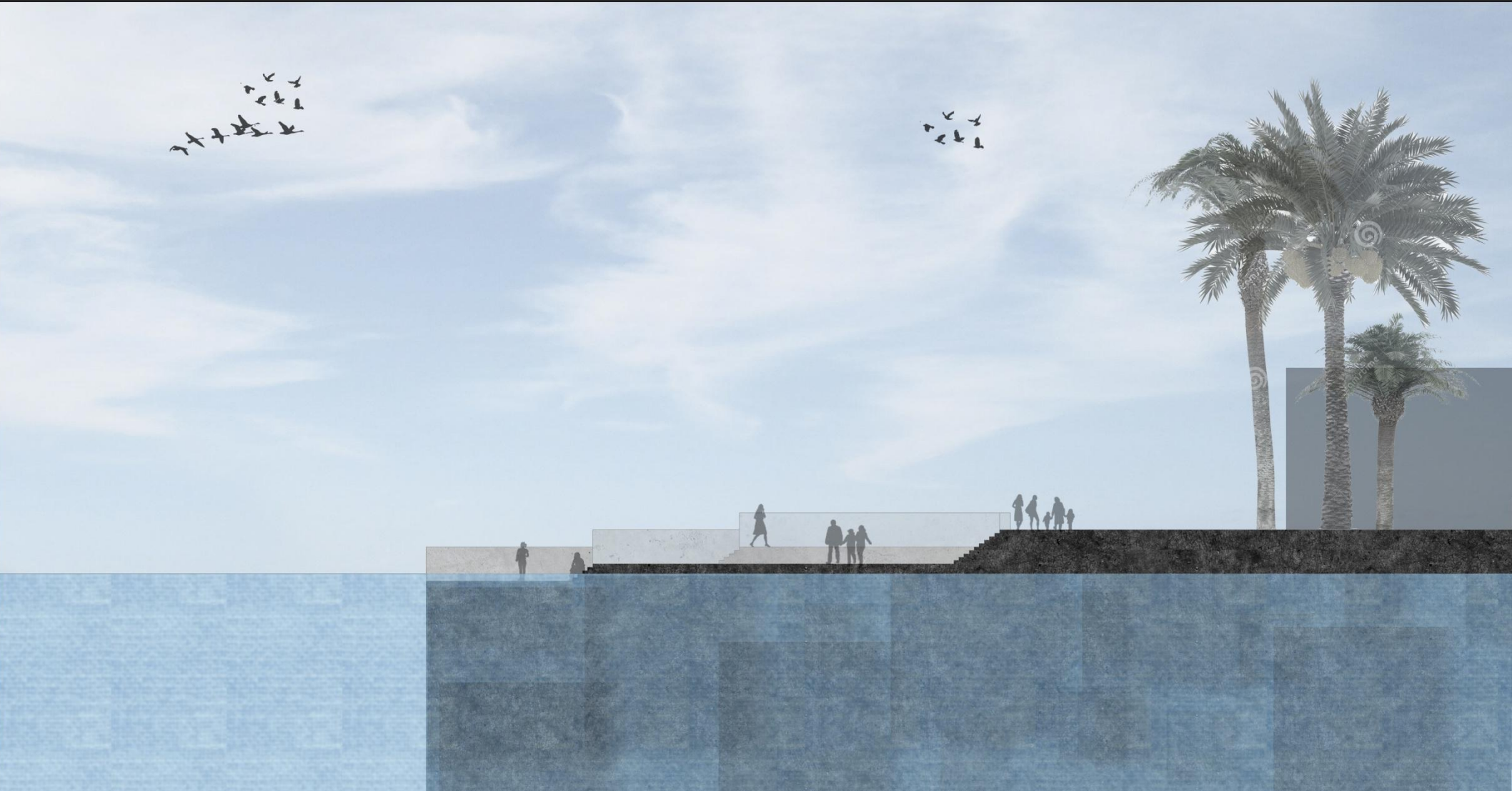
Σύνδεση πόλης με θάλασσα:

Δημιουργία νέων περασμάτων πεζών (Forum, περιοχή μελέτης & παράκτια ζώνη).

Επανασχεδιασμός μιας από τις υπάρχουσες αποβάθρες/προβλήτες.

Forum / Kushimoto sokak

Σπουδαστική ομάδα μελέτης:
Ağaçhanlı Dilan, Kalak Mazlum, Yılmaz Elif, Chau Jennifer,
Consigny Kim, Mitropoulou Ioanna

Soloi/Pompeiopolis

Σόλοι: όνομα του αρχικού οικισμού

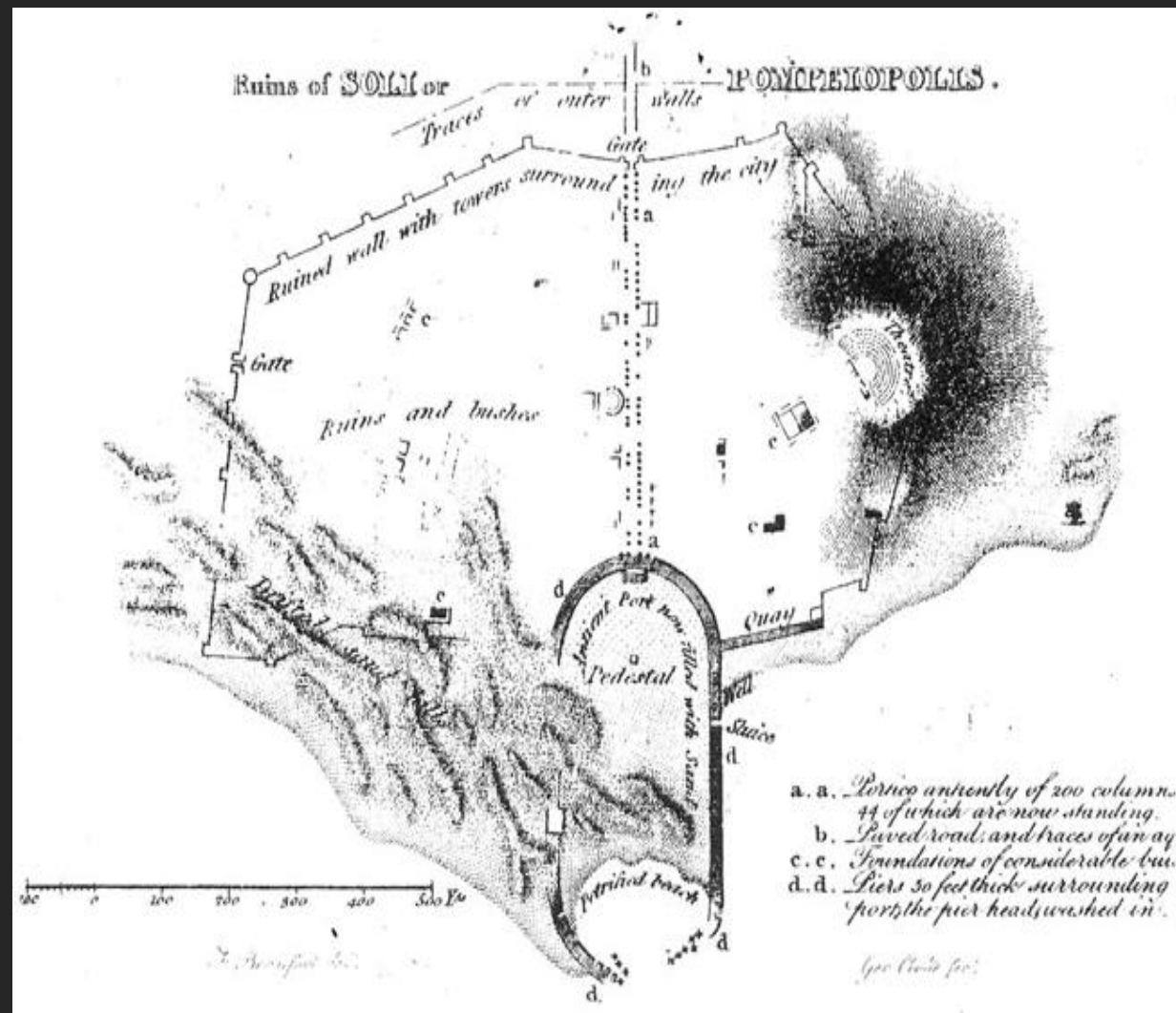
89–81 π.Χ.: Ληλατείται & εγκαταλείπεται κατά τη διάρκεια των Μιθριδατικών πολέμων

67 π.Χ.: Πομπήιος αποκαθιστά την πόλη & τη μετονομάζει σε Πομπηιούπολη

Η πόλη Mersin έχει μακρά ναυτική ιστορία.

Το τμήμα του λιμανιού που διασώζεται μέχρι σήμερα έχει συμμετρικό γεωμετρικό σχήμα, με δύο αντίθετες καμπύλες 320μ. μήκους και πλάτους περίπου 23μ., με απόσταση 180μ. μεταξύ τους.

Ο αρχαιολογικός χώρος της Πομπηιούπολης
Πηγή: Beaufort, 1817: 248-56

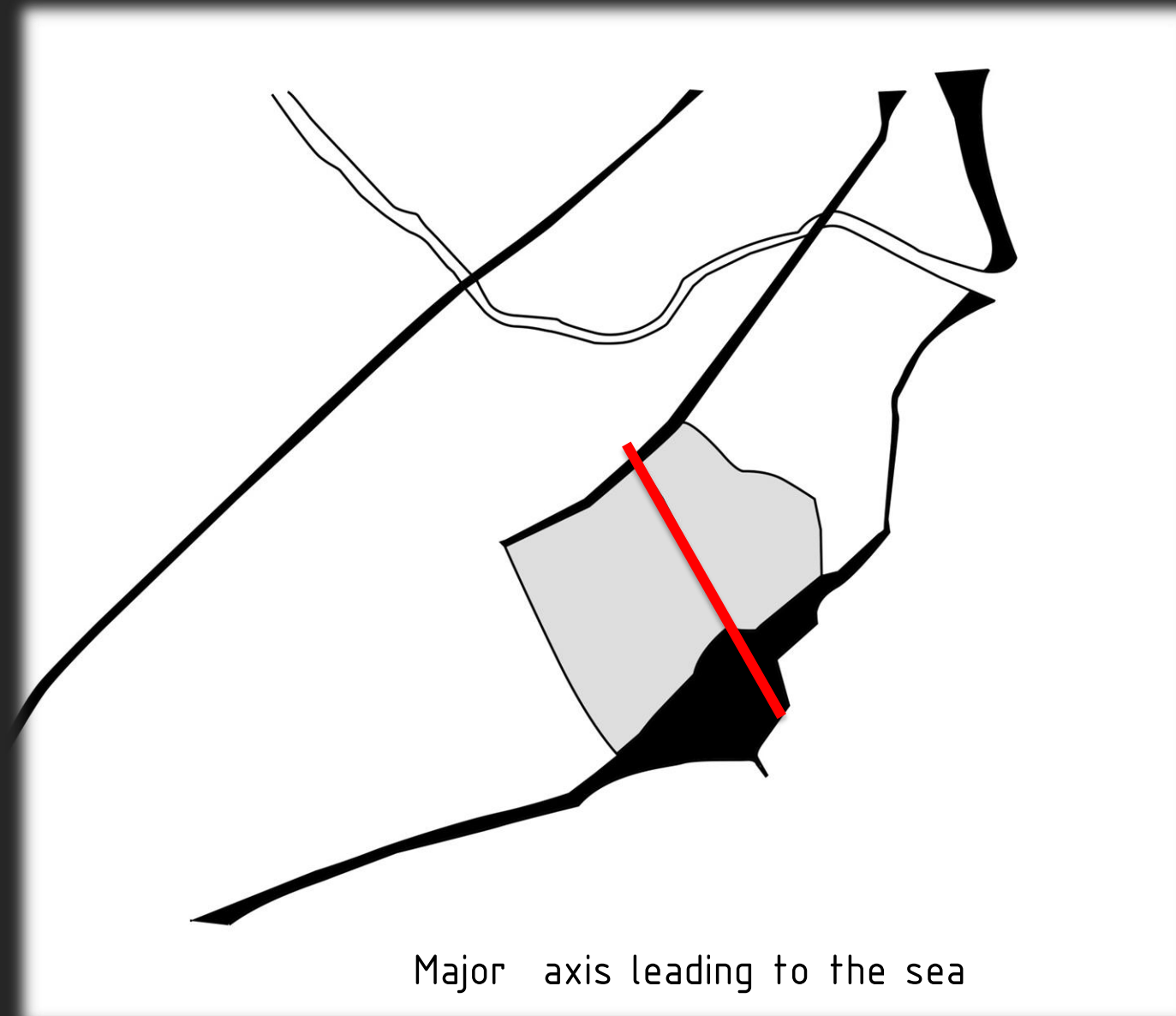

Soloi/Pompeiopolis

Σπουδαστική ομάδα μελέτης:
(East) Açar Berna, Örnek Tugçe, Süleyman Nail, Bourouiba Lyna,
Larkin Frédéric, Christidi Nikoletta, Tzavella Sofia

Διατύπωση **εναλλακτικών σεναρίων** –και όχι μια στρατηγική – για το μέλλον του αρχαιολογικού χώρου και της άμεσης περιοχής του.

Διατήρηση και συνδυασμός του τριπλού χαρακτήρα της περιοχής με δημιουργία ενός **αστικού, αγροτικού και αρχαιολογικού πάρκου**.

Major axis leading to the sea

Develop a direct selling system of local products
vegetables, fish, handcrafts

Soloi/Pompeiopolis

Σπουδαστική ομάδα μελέτης:
(West) Orak Elif, Sarı Sema, Yeşildağ Ömer, Quintelier Aurike,
Taibi El Kettani Camilia, Verga Eirini, Zakyntinou-Xanthi Margarita

Soloi/Pompeïopolis

Σπουδαστική ομάδα μελέτης:
(West) Orak Elif, Sarı Sema, Yeşildağ Ömer, Quintelier Aurike,
Taibi El Kettani Camilia, Verga Eirini, Zakyntinou-Xanthi Margarita

Επισήμανση περιοχών
ενδιαφέροντος και
σημαντικών αξόνων.

Προτεινόμενες νέες
χρήσεις:

Κέντρο ενημέρωσης &
εκπαίδευσης

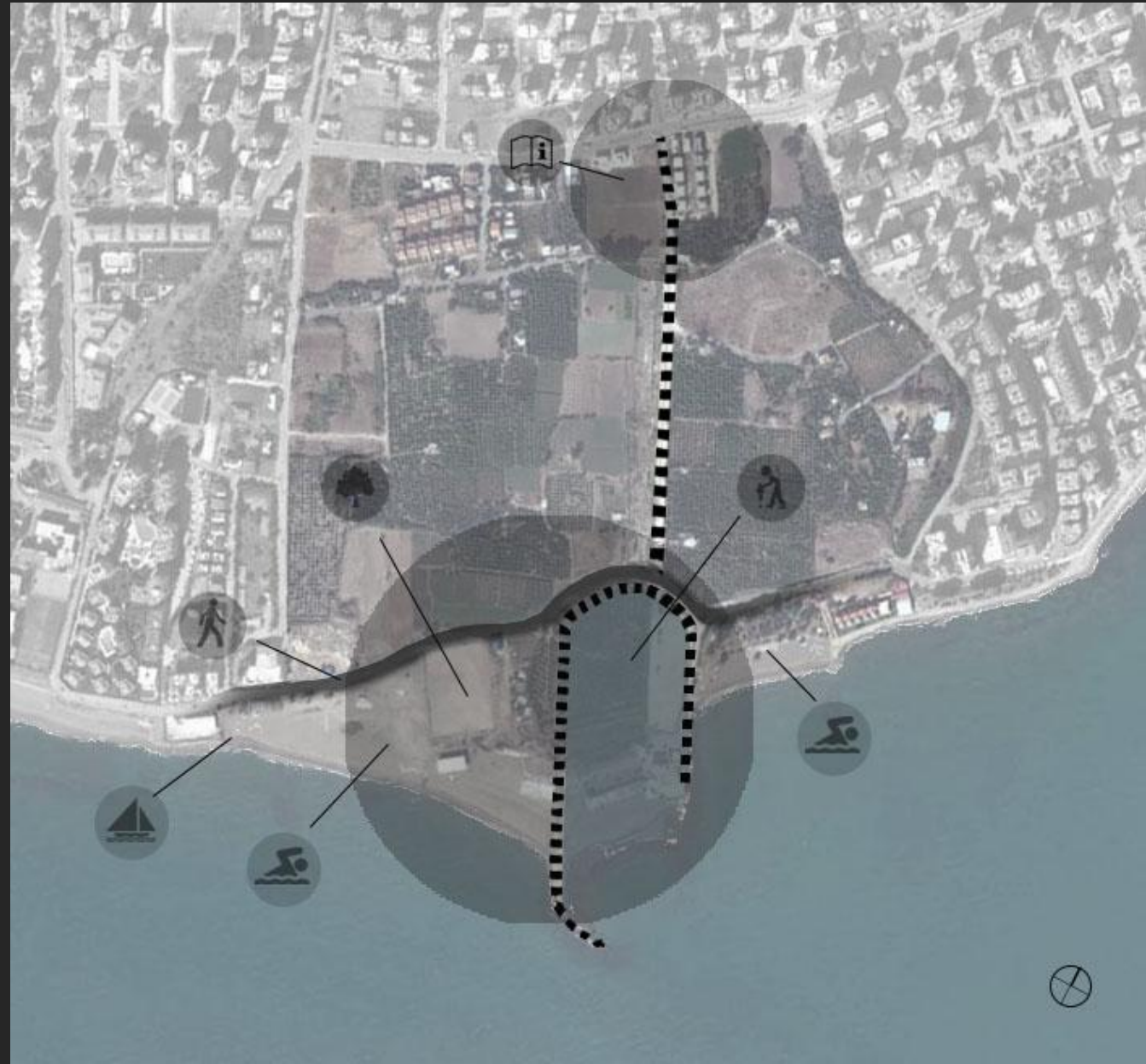
Πεζόδρομοι

Αρχαιολογικά εργαστήρια

Οργανωμένοι πράσινοι χώροι

Water shuttle (θαλάσσιες
συνδέσεις)

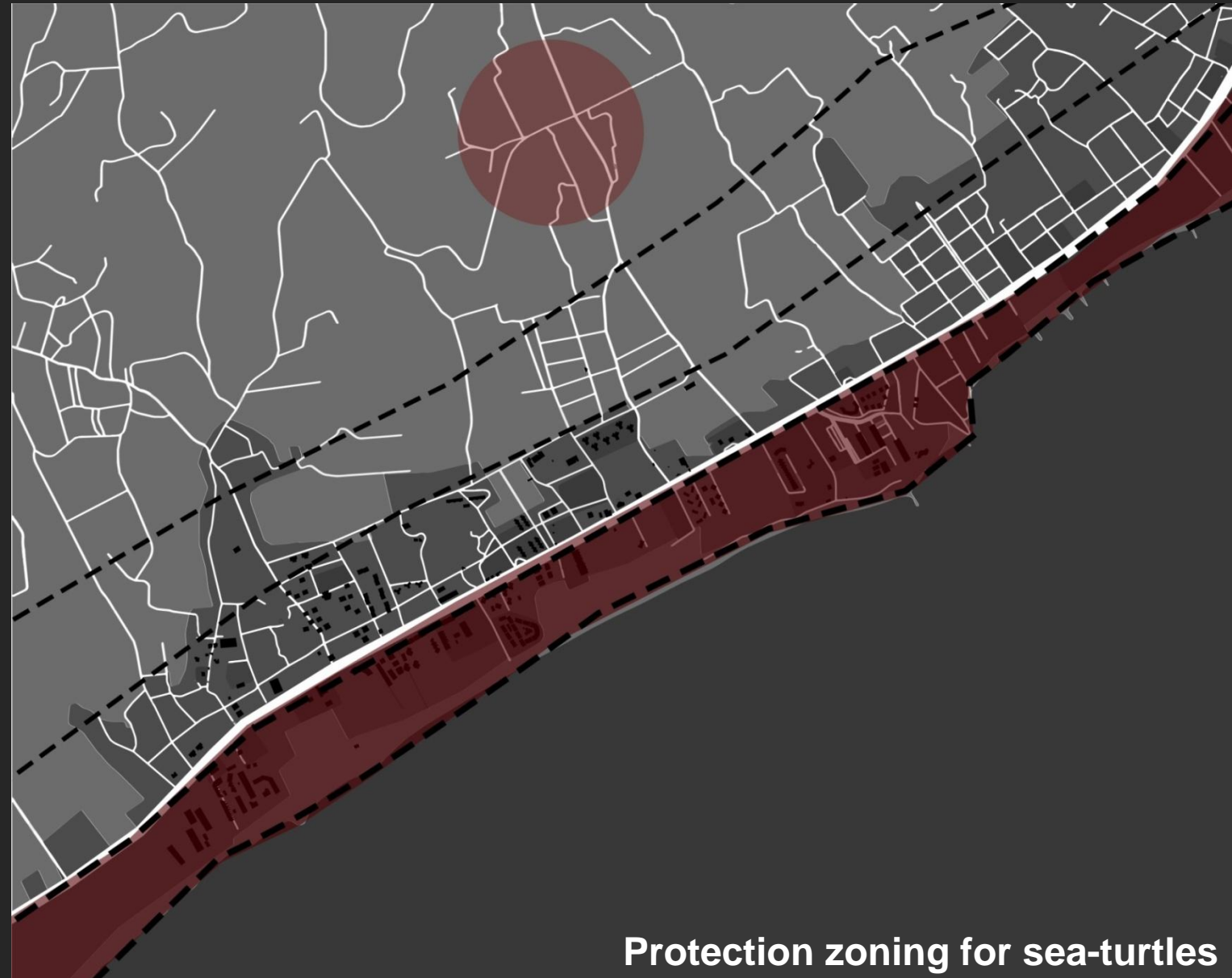
Αναβάθμιση ακτών
κολύμβησης

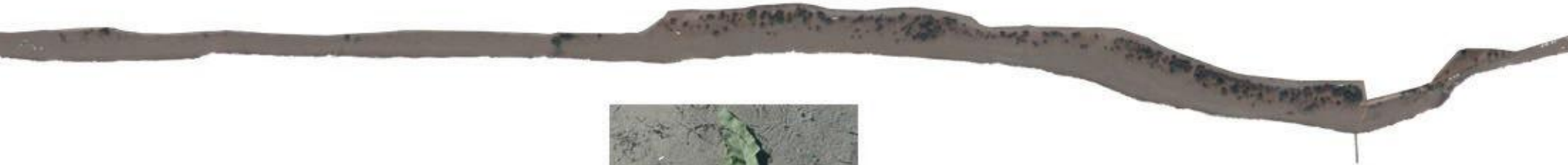
Davultepe

Σπουδαστική ομάδα μελέτης:
Kılıç Dilan, Şimşek Sevgi, Yeşil Kudret, Franchi Aurélie,
Mylona Foteini

Η ιδιαιτερότητα της περιοχής μελέτης αφορά την **πολλαπλότητα και ποικιλότητα των τοπιακών και φυσικών στοιχείων** που συνθέτουν αυτό το **ευάλωτο φυσικό οικοσύστημα** καθώς και τη **συσχέτισή τους με το ανθρώπινο στοιχείο και τα παράγωγά του.**

Protection zoning for sea-turtles

Characteristics of the coast

Characteristics of the agricultural area

Ελάχιστες προτεινόμενες παρεμβάσεις με αναφορά σε τρόπους διασύνδεσης:

- αγροτικής γης
- παράκτιου δάσους και
- παραλίας

Στόχος η συλλειτουργία των τριών ενοτήτων μεταξύ τους αλλά και με την ευρύτερη περιοχή της πόλης.

Μακροπρόθεσμη αποαστικοποίηση της περιοχής.

Coastal area - Interventions

Συνοπτική αποτίμηση των αποτελεσμάτων του εργαστηρίου

Η διερευνητική διαδικασία και τα εργαλεία της:

Η «in situ» κατανόηση ως κύριο εργαλείο για τη διαμόρφωση διαδικασιών σχεδιασμού.

Εξοικείωση με εργαλεία ποιοτικής έρευνας.

Ελεύθερες συζητήσεις και μικρές συνεντεύξεις με κατοίκους και χρήστες.

Καταγραφή προφορικής ιστορίας, αστικής ζωής και κουλτούρας της πόλης.

Διερεύνηση συμμετοχικών διαδικασιών.

Καταγραφή & εντοπισμός στοιχείων, δεδομένων, τυπολογιών, ενοτήτων και υλικών ποιοτήτων που σχετίζονται με την αντιληπτική εικόνα της πόλης σε συνδυασμό με την προσπάθεια κατανόησης της κοινωνικής δομής και λειτουργίας της.

Δημιουργία ενός πρωτότυπου κι ενδιαφέροντος υλικού (π.χ. ταινίες μικρού μήκους).

Ώσμωση διαφορετικών σχεδιαστικών προσεγγίσεων.

Συνοπτική αποτίμηση των αποτελεσμάτων του εργαστηρίου

Πεδία προβληματισμού:

Ασυνέχεια αστικών και λειτουργικών ενοτήτων και φυσικών τοπίων.

Απομόνωση και σταδιακή εγκατάλειψη ελεύθερων χώρων.

Δυσκολία στην προσβασιμότητα και στη δικτύωση των ελεύθερων δημόσιων υπαίθριων και πράσινων χώρων και της ακτογραμμής.

Ανυπαρξία υποδομών και δυνατοτήτων βιώσιμης κινητικότητας.

Θέματα προστασίας και ανάδειξης του φυσικού και πολιτιστικού περιβάλλοντος.

Συνοπτική αποτίμηση των αποτελεσμάτων του εργαστηρίου

Χαρακτηριστικά προτεινόμενων παρεμβάσεων:

Ανασχεδιασμός και αποκατάσταση σύνδεσης αστικού ιστού με παράκτιο μέτωπο.

Αρχή ελάχιστης και ήπιας παρέμβασης.

Τόνωση ήδη υπαρχόντων δικτύων ροών, υπαιθρίων χώρων και λειτουργιών.

Ανάκτηση και ενεργοποίηση αστικών κενών.

Εισαγωγή της φύσης στο αστικό τοπίο.

Ένταξη στα ιδιαίτερα κλιματολογικά, τοπιακά και πολιτισμικά χαρακτηριστικά.

Έννοια της δικτύωσης (π.χ. ροών, λειτουργιών)

Εξέλιξη σχεδιασμού σε φάσεις.

Παρουσίαση διαφορετικών εναλλακτικών σεναρίων.

Προσπάθεια ερμηνείας των προσδοκώμενων επιδράσεων των σχεδιασμών.

Συνοπτική αποτίμηση των αποτελεσμάτων του εργαστηρίου

Το «απόκτημα»:

Εθνική και πολιτισμική ποικιλία και όσμωση ιδεών και αντιλήψεων.

«Δεξαμενή ιδεών».

Προσδιορισμός ενός πλαισίου λειτουργίας μιας ευρύτερης **διαδραστικής και πολυπαραγοντικής πλατφόρμας** ανταλλαγής απόψεων κι εμπειριών σε θέματα σχεδιασμού του χώρου .